

RIS-nummer: 311452

Schriftelijke vragen: Vertrouwen begint bij de overheid
Indiener: Judith Klokkenburg (ChristenUnie/SGP)

Datum: 31 januari 2022

Aan de voorzitter van de gemeenteraad,

Het afgelopen jaar is het vertrouwen in de overheid tot een dieptepunt gedaald: in november 2021 vertrouwde nog maar 29% de landelijke overheid¹. Er ligt voor de lokale overheid een belangrijke taak om het gedaalde vertrouwen te herstellen. Een eerste stap hiertoe kan zijn dat de relatie tussen overheid en burgers 'gedejuridificeerd' wordt: minder procederen, maar meer gezamenlijk zoeken naar een oplossing, bijvoorbeeld via mediation.

Overeenkomstig art. 30 van het Reglement van orde stelt het raadslid Judith Klokkenburg (ChristenUnie/SGP) de volgende vragen:

- 1) Is het college het met de ChristenUnie/SGP eens dat het vertrouwen in de (lokale) overheid sterk is gedaald en dat er een verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente om dit vertrouwen te herstellen?
- 2) Kan het college aangeven hoe vaak er in de afgelopen vijf jaar een juridische procedure is gestart vanuit de gemeente tegen bewoners, organisaties of ondernemers? En hoe vaak is er vanuit bewoners, organisaties of ondernemers een juridische procedure tegen de gemeente gestart?
- 3) Kan het college aangeven hoe vaak er in de afgelopen vijf jaar gebruikgemaakt is van een mediator om een geschil op te lossen tussen de gemeente en bewoners, organisaties of ondernemers?

Door met name het toeslagendrama is duidelijk geworden dat er een verschil is tussen rechtmatig en rechtvaardig handelen door de overheid. Voor dat verschil moet meer oog komen. Dit betekent dat we meer moeten uitgaan van vertrouwen en de goede trouw van burgers. Twee weken geleden heeft de burgemeester van Amsterdam een notitie naar de gemeenteraad gestuurd getiteld 'Vertrouwen begint bij de overheid'² waarin zij een aanzet daartoe doet voor de gemeente Amsterdam.

- 4) Is het college bekend met de notitie 'Vertrouwen begint bij de overheid' van de Amsterdamse burgemeester? Kan het college een reactie geven op de inhoud van de notitie?

De burgemeester van Amsterdam doet in haar notitie een aantal voorstellen om de relatie tussen overheid en burgers te verbeteren, onder andere door het verbeteren van de juridische dienstverlening. Ze gaat hierbij uit van de volgende uitgangspunten: 1. Elke inwoner moet ervan uit kunnen gaan eerlijk, gelijk en onbevooroordeeld behandeld te worden. 2. Openheid en dienstbaarheid zijn rechten van burgers, de gemeente moet daarom altijd uit kunnen leggen waarom er bepaalde regels zijn. 3. Het

¹ <https://www.trouw.nl/binnenland/het-vertrouwen-in-de-overheid-is-tot-een-dieptepunt-gedaald~b4d9f392/>

²

<https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/11016531/1/notitie+Vertrouwen+begint+bij+de+overheid+januari+2022>

is van belang dat burgers altijd open toegang hebben tot het recht en dat de gemeente rechtsmiddelen pas inzet als al het andere, bijvoorbeeld mediation en gesprekken, heeft gefaald.

- 5) Onderschrijft het college deze uitgangspunten met betrekking tot de juridische dienstverlening?
- 6) Is het college bereid om, net als in Amsterdam, een rechtstatelijke toets te ontwikkelen waarbij niet alleen wordt gekeken of nieuwe maatregelen en beleid rechtmatig zijn, maar ook of de te treffen maatregelen rechtvaardig, billijk, noodzakelijk, doenlijk en begrijpelijk zijn?
- 7) Is het college bereid om te kijken hoe de bezwaarprocedures binnen de gemeente Den Haag vereenvoudigd, versneld en minder juridisch gemaakt kunnen worden?

De Amsterdamse burgemeester gaat na afloop van het raamcontract met de huisadvocaat verschillende juridische dienstverleners contracteren. Een belangrijke reden hiervoor is dat ze een rem wil zetten op het te makkelijk, extern inwinnen van juridische advies- en advocaatdiensten en de interne capaciteit en kwaliteit wil versterken.

- 8) Is het college eveneens bereid om de kennis en vaardigheden van de gemeentelijke juristen verder te versterken, zodat de gemeente minder afhankelijk is van externe juridische advies- en advocaatdiensten? Ziet het college daartoe mogelijkheden, nu de raamovereenkomst met Pels Rijcken ten einde loopt?

Naast de voorstellen om de juridische dienstverlening dienstbaarder te maken, doet de Amsterdamse burgemeester ook een aantal voorstellen om de komende jaren te 'dejuridiseren' en juridische procedures waar mogelijk te vervangen door andere omgangsvormen tussen overheid en inwoners, geënt op grotere gelijkwaardigheid, vertrouwen en respect.

- 9) Is het college bereid om, als eerste stap in een proces van herstel van vertrouwen, de Gemeentelijke Ombudsman de opdracht te geven om een analyse te maken van de tekortkomingen van de juridische functie in relatie tot de andere onderdelen van het gemeentelijk apparaat?

Judith Klokkenburg
ChristenUnie/SGP